

Richard Mosse: Beasts of All Colours

της Ορσαλίας-Ελένης Κασσαβέτη



«Το ένστικτό μας για το χρώμα γίνεται ακριβέστερο, ακόμα κι όταν έχουμε μάθει να βλέπουμε τη μεγαλοπρέπεια σε μάζες από χρώμα και σκιά, ή να εκτιμούμε την απόδοση ή την υπόδειξη της μορφής από γραμμές. Φαντάζομαι ότι το μυαλό μας ενδιαφέρεται για τη μορφή, αλλά η φύση μας ενθουσιάζεται με το χρώμα*» έγραφε στις αρχές του 20ου αιώνα ο βρετανός ζωγράφος Rex Vicat Cole και στις αρχές του επόμενου ο ιρλανδός φιλόλογος που έγινε φωτογράφος Richard Mosse καταγράφει αυτόν τον ενθουσιασμό υπό νέους όρους. Χρησιμοποιώντας το φιλμ Aerochrome της εταιρίας Kodak, ένα υπέρυθρο και πλέον κατηγορημένο φιλμ που χρησιμοποιήθηκε ως επί το πλείστον σε εναέριες παρακολουθήσεις, ο Mosse αντιστρέφει τα φυσικά, ορατά χρώματα για να τα μετατρέψει σε μία έντονη γιορτή των θερμών εκδοχών τους. Η ικανότητα του Aerochrome να μετατρέπει το πράσινο χρώμα της χλωροφύλλης, όπως το γνωρίζουμε στη φύση, σε φούξια που κόβει κυριολεκτικά την ανάσα, καθιστά τα φωτογραφικά υποκείμενα σε τμήματα καθαρά

ανορθολογικών συνθέσεων, στις οποίες τελικά το μόνο φυσιολογικό στοιχείο είναι ο ανθρώπινος παράγοντας.



Ωστόσο, ο Mosse δεν ενδιαφέρεται μόνο να συνθέσει με όρους χρωματικής διαμαρτυρίας μία εξωτική αναπαράσταση. Το βασικό θέμα του είναι ο εμφύλιος πόλεμος στη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό, οι πρωταγωνιστές του στο φυσικό περιβάλλον τους και η ωμότητα με την οποία το αγκαλιάζουν. Διατηρώντας μία ευαίσθητη ισορροπία ανάμεσα στο φωτορεπορτάζ και την καλλιτεχνική φωτογραφία με εθνογραφικό ενδιαφέρον, ο φωτογράφος εξαφανίζει τις ανθρώπινες διαστάσεις από τα υποκείμενά του κι εξανθρωπίζει μάλλον την ίδια τη φύση, η οποία μέσα από τις έντονες ροζ, κόκκινες και φούξια αποχρώσεις προετοιμάζει τελετουργικά κάθε μελλοντική αιματηρή σύρραξη, έναν τραυματισμό ή και τον ίδιο τον θάνατο – όπως, τουλάχιστον, αποτυπώθηκε και στο δραματικό πολεμικό φιλμ *Beasts of No Nation* (Cary Joji Fukunaga, 2015), όπου ουσιαστικά ο σκηνοθέτης χρησιμοποίησε χωρίς άδεια τον συλλογισμό και την τεχνική του φωτογράφου. Η φωτογραφική αφήγηση για τον πόλεμο αλλάζει, η παρωχημένη τεχνολογία υποβοηθά. Και με αυτά τα

χρώματα, το μόνο σίγουρο είναι ότι κατασκευή της πολεμικής φωτογραφίας, ένα από τα βασικά ενδιαφέροντα του Mosse, δεν θα είναι ποτέ πια η ίδια.

* Rex Vicat Cole (1965), *The Artistic Anatomy of Trees*, New York: Dover.

in[+]frame

Visions, Decoded



Η **Ορσαλία-Ελένη Κασσαβέτη** (φωτογραφία: Βιβή Καπαρού) γεννήθηκε στην Αθήνα το 1980. Σπούδασε ελληνική φιλολογία στη Φιλοσοφική Σχολή Αθηνών και πραγματοποίησε μεταπτυχιακές σπουδές στις Πολιτισμικές Σπουδές στο Τμήμα Επικοινωνίας και ΜΜΕ (ΕΚΠΑ). Στο ίδιο τμήμα εκπόνησε τη διδακτορική της διατριβή στα επιστημονικά πεδία της Θεωρίας του Κινηματογράφου, της Κοινωνιολογίας και των Πολιτισμικών Σπουδών. Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα περιστρέφονται γύρω από τη δημοφιλή κουλτούρα (κινηματογράφος / μουσική), την Οπτική Εθνογραφία και τις Πολιτισμικές σπουδές. Υπήρξε μεταδιδακτορική ερευνήτρια στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, όπου συνδίδαξε το μάθημα «Κοινωνική Ιστορία των ΜΜΕ». Έχει πραγματοποιήσει διάφορες εισηγήσεις σε ελληνικά και διεθνή συνέδρια και έχει γράψει άρθρα για τον κινηματογράφο και τα ΜΜΕ και μία μονογραφία για το βίντεο. Αυτή την περίοδο είναι μεταδιδακτορική ερευνήτρια στο Πανεπιστήμιο Πατρών, ενώ διδάσκει τα μαθήματα «Ανάλυση Λόγου και Εικόνας» και «Ελληνικό κινηματογράφο και πολιτισμό» στο πρόγραμμα δια βίου εκπαίδευσης «Κωστής Παλαμάς» (ΕΚΠΑ).